

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદમાં

આર/વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૨૮૦૨/૨૦૧૯

ની સાથે

આર/વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૨૮૦૨/૨૦૧૯ માં

દિવાની અરજી (પક્ષમાં જોડાવા માટે) નંબર ૧/૨૦૨૦

ની સાથે

આર/વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૨૮૦૨/૨૦૧૯ માં

દિવાની અરજી (આદેશો માટે) નંબર ૪/૨૦૨૦

ની સાથે

આર/વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૨૮૦૨/૨૦૧૯ માં

દિવાની અરજી (આદેશો માટે) નંબર ૫/૨૦૨૦

ની સાથે

આર/વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૨૨૮૦૨/૨૦૧૯ માં

દિવાની અરજી (આદેશો માટે) નંબર ૬/૨૦૨૦

મંજૂરી અને સહી માટે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાર્ગવ ડી. કારિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	હા
૨	પત્રકારોને રીફર કરવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના

=====

પટેલ જીતેન્દ્રકુમાર સોમાભાઈ

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિતિ

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮,૯ તરફે શ્રી જિગર જી. ગઢવી

(૫૬૧૩) સાથે શ્રી પી. કે. જાની, વરિષ્ઠ વકીલ

સામાવાળા નંબર ૧, ૩ તરફે શ્રી કે. એમ. અંતાણી, એજુપી

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૨ તરફે સુશ્રી સેજલ કે. માંડવિયા (૪૩૬)

સી. એ. નંબર ૧/૨૦૨૦ માં અરજદાર તરફે શ્રી તેજસ સાહા

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાર્ગવ ડી. કારિયા

તારીખ:૩૧/૦૮/૨૦૨૧

સીએવી જજમેન્ટ

૧. સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧/૨૦૨૦ માં અરજદારો તરફેના વિદ્વાન વકીલ શ્રી તેજસ સાહા, વિદ્વાન વકીલ શ્રી જિગર જે. ગઢવી દ્વારા સહાયકૃત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પી. કે. જાનીને, સામાવાળા નંબર ૨ તરફેના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સેજલ માંડવિયા અને સામાવાળા નંબર ૧ અને ૩ તરફેના વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી કે. એમ. અંતાણીને સાંભળ્યાં.

૨. અરજદારોએ ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ પ્રતિવાદી-રાજ્ય દ્વારા ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ, ૧૯૯૩ (ટૂંકમાં 'અધિનિયમ, ૧૯૯૩')ની કલમ-૭ સાથે વાંચીને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૪૩(ક્યુ)ની ખંડ(જી)માં પૂરી પાડવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને બહાર પાડેલ જાહેરનામાને પડકાર્યો છે કે જેની કલમ નંબર ૫માં દર્શાવેલ અમુક સ્થાનિક વિસ્તારોને અનુસૂચિની કલમ નંબર ૩માં દર્શાવેલ તાલુકા-જિલ્લા મહેસાણાની વર્તમાન બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સ્થાનિક વિસ્તારોમાંથી બાદ કરીને નવી ગ્રામ પંચાયત એટલે કે લક્ષ્મીપુરા/(બળોલ) ગ્રામ પંચાયતની રચના કરવામાં આવી છે.

૩. આમ, બળોલ ગામને બે ગ્રામ પંચાયતોમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યું છે.બળોલ ગામની વર્ષ ૨૦૧૭ની ગ્રામ પંચાયતની ચૂંટણી પછી, ગ્રામ પંચાયતની પ્રથમ બેઠક ૯ મે, ૨૦૧૭ના રોજ યોજાઈ હતી.૧૭મી મે, ૨૦૧૭ની બીજી બેઠક દરમિયાન બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ગ્રામ પંચાયત બળોલ ગામને

બે ગ્રામ પંચાયતો એટલે કે બળોલ ગ્રામ પંચાયત અને લક્ષ્મીપુરા ગ્રામ પંચાયતમાં વિભાજિત કરવાનો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૧) ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના રોજનો ઠરાવ સામાવાળા અધિકારીઓને મોકલવામાં આવ્યો હતો.જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ૧૮મી માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે દરખાસ્ત રજૂ કરી હતી.૨૦મી માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ જિલ્લા પંચાયતે બળોલ ગ્રામ પંચાયતની દરખાસ્તના આધારે સર્વસંમતિથી ઠરાવ પસાર કર્યો હતો.જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ૧૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ પત્ર લખીને તમામ રેકૉર્ડ યોગ્ય કાર્યવાહી માટે વિકાસ કમિશનરને મોકલ્યા હતા.

૩.૨) વિકાસ કમિશનરે ૨૬મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ પત્ર લખીને દરખાસ્ત પરત કરી હતી, જેમાં જણાવ્યું હતું કે ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનના હેતુ માટેનો ઠરાવ ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના સરકારી ઠરાવની વિરુદ્ધમાં પસાર કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ગ્રામ પંચાયતનું વિભાજન ચૂંટણી પૂર્ણ થયાની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળા પછી જ શરૂ કરી શકાય છે.૧૭ મે, ૨૦૧૭ના રોજનો ઠરાવ છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળામાં પસાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી, ગ્રામ પંચાયત દ્વારા પસાર થનાર નવો ઠરાવ છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખના એક વર્ષ પછી બોલાવવામાં આવ્યો હતો.વિકાસ

કમિશનરની કચેરીએ ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો અને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સરપંચ તરીકેની તેમની જગ્યાઓ છોડવાની ઈચ્છા માટે ગ્રામ પંચાયતના પંચ અને સભ્યોની ઘોષણાઓ માટે પણ હાકલ કરી હતી.

૩.૩) વિકાસ કમિશનર પાસેથી પત્ર મળતાં, ડી. ડી. ઓ. એ ૨૯ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ તાલુકા વિકાસ અધિકારીને જાણ કરી હતી કે ગ્રામ પંચાયતની છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળા પછી બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે નવો ઠરાવ બોલાવવામાં આવે.

૩.૪) તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ બદલામાં ૧લી નવેમ્બર, ૨૦૧૮ના રોજ પત્ર લખીને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સરપંચને જાણ કરી હતી કે તેઓ બળોલ ગ્રામ પંચાયતને બે અલગ-અલગ ગ્રામ પંચાયતોમાં વહેંચવાનો ગ્રામ પંચાયતનો ઠરાવ ગામની ચૂંટણીની છેલ્લી તારીખના એક વર્ષના સમયગાળા પછી આગળ મોકલે. તાલુકા વિકાસ અધિકારી દ્વારા એવી પણ માહિતી આપવામાં આવી હતી કે પંચ અને સભ્યોની તેમની જગ્યાઓ છોડવાની ઘોષણા અને ઈચ્છા પણ ઘોષણા અને બાંચધરીના રૂપમાં માંગવામાં આવી હતી.

૩.૫) એવું લાગે છે કે તાલુકા વિકાસ અધિકારીના પત્રના આધારે ૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૯ના રોજ બળોલ ગ્રામ પંચાયતની બેઠક બોલાવવામાં આવી

હતી, જેમાં સભ્યોએ બહુમતી મત દ્વારા ગ્રામ પંચાયતના સરપંચ અને સભ્ય તરીકેની જગ્યાઓ સોંપવાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો ન હતો અને તેઓ બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે ઠરાવ પસાર કરવા માટે સંમત થયા ન હતા.

૩.૬) બળોલ ગ્રામ પંચાયતે ૩૦મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૯ના રોજ પત્ર લખીને તાલુકા વિકાસ અધિકારીને જાણ કરી હતી કે ગ્રામ પંચાયતના બહુમતી સભ્યો બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે પોતાનું પદ છોડવા માટે સહમત નથી.જો કે, તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ ઉપરોક્ત સ્થિતિ હોવા છતાં, બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે દરખાસ્ત મોકલી હતી, જે ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૯ના રોજ જિલ્લા પંચાયત, મહેસાણાની બેઠકમાં મૂકવામાં આવી હતી અને જિલ્લા પંચાયત, મહેસાણામાં બળોલ ગ્રામ પંચાયતને બે અલગ-અલગ ગ્રામ પંચાયતોમાં વિભાજન કરવાનો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૭) ત્યારબાદ, ડી. ડી. ઓ., મહેસાણાએ ૫મી માર્ચ, ૨૦૧૯ના રોજ વિકાસ કમિશનરને એક પત્ર મોકલ્યો હતો, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૯ના રોજ યોજાયેલી બેઠકમાં ગ્રામ પંચાયતે બહુમતીથી બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની માંગ ન કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

૩.૮) જોકે, વિકાસ કમિશનરની કચેરીએ ૧૬મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૮ના રોજ લખેલા પત્રમાં ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો દ્વારા તેમના હોદ્દા અને મત છોડવા અંગે સંમત થવાની જાહેરાતના સંબંધમાં ડીડીઓ, મહેસાણાની સ્પષ્ટતા માંગી હતી.

૩.૯) ડી. ડી. ઓ. એ ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૮ના રોજ વિકાસ કમિશનરને સંબોધીને લખેલા પત્રમાં જણાવ્યું હતું કે, બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સરપંચ અને બહુમતી સભ્યો તેમના હોદ્દા છોડવા તૈયાર નથી. માત્ર બે સભ્યો ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો તરીકે તેમના હોદ્દા છોડવા તૈયાર છે. વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જિલ્લા પંચાયત, મહેસાણામાં બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે ૨૦મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૮ના રોજ ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો છે.

૩.૧૦) વિકાસ કમિશનરે તા. ૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ વાળા ગ્રામ પંચાયતના ઠરાવ, કે જેમાં ગ્રામ પંચાયતના બહુમતી સભ્યો બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે સંમત થયા ન હતા, તેનો કોઈ ઉદ્દેશ કર્યા વિના ૨૨મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે રાજ્ય સરકારને ભલામણના સ્વરૂપમાં કાગળો મોકલ્યા હતા અને ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટેના ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવ નંબર ૩૭નો પણ ઉદ્દેશ કર્યો હતો. જોકે, ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવ નંબર ૩૭માં, એક સભ્ય સિવાય સરપંચ સહિત બહુમતી સભ્યો, ગ્રામ પંચાયતના અન્ય તમામ સભ્યોએ

બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે તાલુકા વિકાસ અધિકારી દ્વારા માંગવામાં આવેલી ઘોષણા તેમજ બાંધધરી માટે સંમતિ આપી ન હતી.

૩.૧૧) ૨૨મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૯ના રોજ વિકાસ કમિશનરના પત્રના આધારે રાજ્ય સરકારે ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ જાહેરનામું બહાર પાડીને બળોલ ગ્રામ પંચાયતને બે ગ્રામ પંચાયતો એટલે કે ગ્રામ પંચાયત બળોલ અને ગ્રામ પંચાયત લક્ષ્મીપુરા (બળોલ)માં વિભાજન કરતું જાહેરનામું બહાર પાડ્યું હતું.

૩.૧૨) અરજદાર નંબર ૧ જે સરપંચ છે, જ્યારે અરજદાર નંબર ૨ જે નાયબ સરપંચ છે અને અરજદાર નંબર ૩ અને ૪ જે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો છે, જ્યારે અરજદાર નંબર ૫ થી ૯ જે બળોલ ગામના રહેવાસી છે, તેમણે આ અરજી દ્વારા ૧૯ નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના વાદગ્રસ્ત જાહેરનામાને પડકાર્યું છે.

૪. અરજદારો વતી જાણીતા પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પી. કે. જાનીએ રજૂઆત કરી હતી કે ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯નું વિવાદિત જાહેરનામું અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭(૨) નું ઉલ્લંઘન છે કારણ કે ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના સરકારી ઠરાવ મુજબ જરૂરી એવો ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષ પછીનો ઠરાવ, આવો કોઈ ઠરાવ બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા પસાર કરવામાં

આવ્યો નથી.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની માંગ કરતો ૧૭મી મે, ૨૦૧૭નો અગાઉનો ઠરાવ આગામી તમામ સમય માટે બિન-સ્થાયી અને બિન-કાર્યકારી બની ગયો હતો અને બળોલ ગ્રામ પંચાયત તરફથી કોઈ દરખાસ્તની ગેરહાજરીમાં, પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની ભલામણ કરી શક્યા ન હોત કારણ કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૭ હેઠળ કોઈ અસરકારક પરામર્શની જોગવાઈ નથી.

જ.૧) એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જિલ્લા પંચાયત, મહેસાણામાં બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે ૨૮મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૮ના રોજ ઠરાવ પસાર કરતી વખતે એ પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું નથી કે ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષ પછી બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા નવો ઠરાવ પસાર કરવા માટે વિકાસ કમિશનર દ્વારા ૨૬મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ કરવામાં આવેલા સંદેશાવ્યવહારનું કોઈ પાલન કરવામાં આવ્યું નથી.

જ.૨) એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે વિકાસ કમિશનરે ૨૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ રાજ્ય સરકારને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની ભલામણ કરતા પ્રસ્તાવ પત્રના પેરા-૧માં ભ્રામક સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં ખોટું

કહેવામાં આવ્યું છે કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતે ૩ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના રોજ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે સંમત થઈને ઠરાવ નંબર ૩૭ પસાર કર્યો છે.૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવ નંબર ૩૭ પર મદાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જે પ્રતિવાદી નંબર ૧- ઉપસચિવ, પંચાયત, ગ્રામીણ આવાસ અને ગ્રામીણ વિકાસ વિભાગ, તારીખ ૧૧મી માર્ચ, ૨૦૨૦ના એક્ઝિક્યુટીવ-ઈન-રિપ્લાય સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યું છે.ઉપરોક્ત સોગંદના સંદર્ભમાં, એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે જુબાની આપનાર દ્વારા શપથ ઉપર ખોટું નિવેદન આપવામાં આવ્યું છે કે જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, મહેસાણાએ ૫મી માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ એક પ્રસ્તાવ મોકલ્યો હતો, જે વિકાસ કમિશનરને ૧૨મી એપ્રિલ, ૨૦૧૮ના રોજ પ્રાપ્ત થયો હતો.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જ્યારે ૧૭ મે, ૨૦૧૭ના રોજ ઠરાવના સ્વરૂપમાં કરવામાં આવેલી દરખાસ્ત, ૧૬ મે, ૨૦૦૧ના સરકારી જાહેરનામા અનુસાર ન હતી, ત્યારે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે કોઈ દરખાસ્ત અસ્તિત્વ હોઈ શકે નહીં.તેથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જાનીએ રજૂઆત કરી હતી કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટેની કોઈ દરખાસ્તનું અસ્તિત્વ જ નથી, તો પ્રતિવાદી અધિકારીઓ દ્વારા રાજ્ય સરકારને દરખાસ્ત મોકલવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી.

૪.૩) વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જાનીએ રાજ્ય સરકાર અને ડી. ડી. ઓ. ના સોગંદનામામાં કરવામાં આવેલા અમુક દાવાઓ અને નિવેદનોનો ઉલ્લેખ કરીને

નિર્દેશ કર્યો હતો કે આ મુદ્દાઓને એક અથવા બીજા સ્વરૂપમાં છુપાવવાના દષ્ટિકોણથી સ્વ-વિરોધાભાસી છે. ૧૧મી માર્ચ, ૨૦૨૦ના રોજના ઉપસચિવના સોગંદનામાના ફક્ત નંબર ૮,૯ થી ૧૨ પર મદાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેમાં નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનો દર્શાવે છે કે ડીડીઓએ ૫મી માર્ચ, ૨૦૧૯ના રોજ દરખાસ્ત મોકલી હતી. સામાવાળાનું વિરોધાભાસી વલણ બહાર લાવવા માટે, પંચાયત ગ્રામીણ આવાસ અને ગ્રામીણ વિકાસ વિભાગના નાયબ સચિવના તા. ૧ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૧ ની રોજના સોગંદનામાના ફક્ત નંબર ૧૫.૫.૪, ૧૫. ૫. ૫ અને ૧૫.૫.૬ પર નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી હતી, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ડીડીઓએ ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ દરખાસ્ત મોકલી છે. ૨૦મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ના રોજના ડી. ડી. ઓ. ના વધારાના સોગંદનામાનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો, જેમાં નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે ડી. ડી. ઓ. એ સ્પષ્ટતા કરી છે કે ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ વિકાસ કમિશનરને લખેલો પત્ર તેમના દ્વારા ફરીથી કરવામાં આવેલી દરખાસ્ત નહોતી, પરંતુ તેમણે વિકાસ કમિશનર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપ્યા હતા, જેના પર ઉપરોક્ત પત્રના સંદર્ભમાં પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે.

૪.૪) ઉપરોક્ત સોગંદનામાઓમાં કરવામાં આવેલા દાવાઓનો ઉલ્લેખ કરતા, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જાની દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ડીડીઓ

દ્વારા કરવામાં આવેલું સોગંદનામા પરનું નિવેદન એ સ્પષ્ટ કરે છે કે કોઈ પણ સમયે, પમી માર્ચ, ૨૦૧૮નો પત્ર બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનનો પ્રસ્તાવ નહોતો અને વધારાના સોગંદનામા દ્વારા, એ સ્પષ્ટ રીતે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૮નો રોજનો પત્ર પણ પ્રસ્તાવ નહોતો, પરંતુ તે વિકાસ કમિશનર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા કેટલાક પ્રશ્નોના જવાબો આપતો પત્ર હતો અને તેથી, ત્રણ અલગ-અલગ સોગંદનામાઓમાં સોગંદ પર જણાવેલી હકીકતો સ્પષ્ટ રીતે એકબીજાથી અલગ છે, જે દર્શાવે છે કે તમામ સોગંદનામાઓના પ્રતિનિધિઓએ એવા દાવા કર્યા છે જે સ્વયં વિરોધાભાસી છે.

જ.પ) વિકાસ વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જાનીએ ત્યારબાદ ૨૧ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૦ના રોજ ડીડીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા પ્રથમ સોગંદનામાનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જેમાં નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે ઉપરોક્ત સોગંદનામામાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ નથી કે ગામના વિભાજનની દરખાસ્ત ૫ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ મોકલવામાં આવી હતી.માત્ર એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નોને ડીડીઓ દ્વારા પમી માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ લખેલા પત્ર દ્વારા સંતોષવામાં આવ્યા હતા, જે વિકાસ કમિશનરને મોકલવામાં આવ્યા હતા.ઉપરોક્ત સોગંદનામાના પેરા-૬ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, જે નીચે મુજબ છે:-

“૬. હું મારો મત રજૂ કરું છું કે વિકાસ કમિશનરે
૨૬/૧૦/૨૦૧૮ ના પત્ર દ્વારા કેટલાક પ્રશ્નો મૂક્યા છે

અને તેથી, તેને સંતોષવા માટે મેં ગ્રામ પંચાયતને ફરીથી વિભાજનના આ મુદ્દા અંગે ઠરાવ પસાર કરવા સૂચના આપી છે.તેથી, ફરીથી ગ્રામ પંચાયત પાસેથી ઠરાવ માંગવામાં આવ્યો હતો જે આ અરજીમાં અરજદાર દ્વારા પહેલેથી જ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.કોઈપણ કાર્યાલયમાંથી પ્રશ્નો સંતોષવામાં આવતા હતા અને ૦૫/૦૩/૨૦૧૯ પર વિકાસ કમિશનરને મોકલવામાં આવતા હતા.૦૫/૦૩/૨૦૧૯ તારીખના પત્રની નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને પ્રત્યુત્તરમાં પરિશિષ્ટ R ૩ તરીકે માર્ક થયેલ છે.””

૪.૬) ત્યારબાદ વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જાનીએ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૭ હેઠળ વિભાજનની પ્રક્રિયા અંગે સરકાર દ્વારા રપમી મે, ૨૦૦૦,૧૬મી મે, ૨૦૦૧ અને ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના રોજ પસાર કરાયેલા ઠરાવોના સંદર્ભમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા ૧લી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૧ના રોજ કરવામાં આવેલા સોગંદનામાનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો.સોગંદનામાનાં ફક્ત નંબર ૧૦, ૧૧, ૧૫.૪, ૧૫.૫.૪ અને ૧૫.૫.૫ પર મદાર રાખવામાં આવ્યો હતો અને એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એફિડેવિટની વિગતો એવું પ્રદર્શિત કરશે કે રાજ્ય સરકાર ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના વિવાદિત જાહેરનામાને યોગ્ય ઠેરવવા માટે તેના પોતાના ઠરાવને નબળો પાડવાનો પ્રયાસ કરી રહી છે.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ડી. ડી. ઓ. અને રાજ્ય સરકારની કચેરી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા વિવિધ સોગંદનામાઓ તમામ વિગતો યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં રજૂ

કરતા નથી અને તેમણે ધ્યાન દોરવું જોઈએ કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો અને સરપંચે ગ્રામ પંચાયતના પદાધિકારીઓ તરીકે પોતાનો મત અને હોદ્દા ન છોડવાનું ઠરાવ્યું છે અને તેથી ડી. ડી. ઓ. અથવા વિકાસ કમિશનર દ્વારા કોઈ પણ પ્રસ્તાવની શરૂઆતની ગેરહાજરીમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિવાદિત જાહેરનામું પસાર થઈ શક્યું ન હોત કારણ કે બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળા પછી કોઈ ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૪.૭) વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જાનીએ રજૂઆત કરી હતી કે ગ્રામ પંચાયતના પરામર્શ અને અભિપ્રાયના અવકાશ અને વ્યાપ વિશે વિદ્વાન એ. જી. પી. દ્વારા ઉદ્દેખિત અને તેના પર આધાર રાખેલા ચુકાદાઓ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે સત્તા પર બંધનકર્તા નથી, તે વર્તમાન કેસની હકીકતો પર લાગુ થશે નહીં, કારણ કે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં, ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનને અસર કરવાની દરખાસ્ત ક્યારેય જિલ્લા પંચાયત અથવા વિકાસ કમિશનર અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા શરૂ કરવામાં આવી નથી.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ન તો જિલ્લા પંચાયત, ન તો વિકાસ કમિશનર કે ન તો રાજ્ય સરકાર ક્યારેય ગ્રામ બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે ઈચ્છુક કે તૈયાર હતી. તેના બદલે તે માત્ર, બળોલ ગ્રામ પંચાયતે જ ૨૦૧૭ માં વિભાજનની પ્રક્રિયા શરૂ કરી હતી, જેના કારણે સમગ્ર પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી હતી.જો કે, ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના

જી. આર. ને ધ્યાનમાં રાખીને, ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના રોજ બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ગ્રામ પંચાયતની ચૂંટણીની છેલ્લી તારીખથી એક વર્ષની અંદર પસાર કરવામાં આવેલો ઠરાવ બિનજરૂરી હતો અને તેથી બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવી ન હતી.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિવાદિત જાહેરનામાને રદ કરીને બાજુ પર મૂકવી જરૂરી છે.

૫. સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૧/૨૦૨૦ માં અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી તેજસ સત્તાને પણ સાંભળવામાં આવ્યા હતા.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજદાર નંબર ૧ એ બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે અરજી કરી હતી અને ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના વિવાદિત જાહેરનામાને સમર્થન આપ્યું હતું.એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે ગામના વિભાજનની તરફેણમાં ૧૩મી જૂન, ૨૦૧૯ના રોજ બળોલ ગામની ગ્રામસભામાં ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ૨૫મી મે, ૨૦૦૦ અને ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના સરકારી ઠરાવમાં કોઈપણ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા અને માપદંડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ઉપરોક્ત ઠરાવ અનુસાર ગામનો કોઈપણ રહેવાસી પણ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે ભલામણ કરી શકે છે અને જો ભારતના બંધારણની કલમ-૨૪૩ના ખંડ-(જી) માં નિર્ધારિત માપદંડોનું

પાલન કરવામાં આવતું હોય તો સામાવાળા અધિકારીઓ તમામ સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે જરૂરી જાહેરનામું પસાર કરી શકે છે.

પ.૧) વિદ્વાન વકીલ શ્રી સત્તાએ ૨૦૦૮ (૨) જી. એલ. આર. ૧૦૯૬માં નોંધાયેલા પરોચા જૂથ ગ્રામ પંચાયત વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં આ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૭ (૨) હેઠળ ગ્રામ પંચાયતને વિભાજિત કરવાનો નિર્ણય મોટા પ્રમાણમાં લોકોના હિતમાં લેવામાં આવ્યો છે અને આવો નિર્ણય રાજ્ય સરકારના નીતિગત નિર્ણયની પ્રકૃતિમાં છે, જેને કોઈપણ કાનૂની અથવા બંધારણીય જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન ન કહી શકાય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ નિર્ણય મનસ્વી, અતાર્કિક અને વિકૃત છે તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર કોઈ વિગતો નથી અને તેથી, ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનના આવા નીતિગત નિર્ણયમાં કોર્ટ દ્વારા કોઈ દખલગીરી થવી જોઈએ નહીં.

પ.૨) ૨૦૨૦ (૨) જી. એલ. આર. ૧૨૬૧ માં નોંધાયેલા રિટાબેન બાબુભાઈ નિનામા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસના નિર્ણય પર પણ મદાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેમાં આ અદાલતે પુનરાવર્તન કર્યું હતું કે જ્યારે ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનનો નીતિગત નિર્ણય તમામ સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી

લેવામાં આવ્યો છે અને યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા પછી, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે આવા પ્રકારના નીતિગત નિર્ણયમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

પ.૩) વિદ્વાન વકીલ શ્રી સત્તાએ ૧૪મી જુલાઈ, ૨૦૦૯ના રોજ વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૧૩૯૯/૨૦૦૯ માં લેટર પેટન્ટ અપીલ નંબર ૨૪૯/૨૦૦૯ માં લાલપુર ગ્રામ પંચાયત વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલો વિવાદિત ઠરાવ કાર્યકારી સૂચનાઓના સ્વરૂપમાં છે અને માન્ય કારણોસર તે સરકાર માટે તેની જરૂરિયાતથી વિચલિત થવા માટે મુક્ત હોઈ શકે છે.

પ.૪) સામાવાળા અધિકારીઓ દ્વારા અસરકારક પરામર્શ કરવામાં આવે છે એવી રજુઆત કરવા માટે ૨૦૦૫ (૪) જી. એલ. આર. ૨૯૩૨ માં અહેવાલિત પૃથ્વીરાજસિંહ અમરસિંહ ચૌહાણ વિરુદ્ધ કે. ડી. રાવતના કેસમાં આ અદાલતના સંપૂર્ણ બેન્ચ નિર્ણય પર, તેમજ (૨૦૦૩) ૪ એસ. સી. સી. ૨૮૯ માં નોંધાયેલા ફેડરેશન ઓફ રેલવે ઓફિસર્સ એસોસિએશન વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયાના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. "પરામર્શમાં" નો અર્થ શું છે તે અંગે પૂર્ણ બેન્ચના ચુકાદામાં ચર્ચાનો પણ

સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો.જ્યાં સુધી વહીવટી નિર્ણય અસંગત અથવા મનસ્વી અથવા પ્રક્રિયા શક્તિનો દુરુપયોગથી ન હોય, ત્યાં સુધી તેની ન્યાયિક સમીક્ષાને મંજૂરી નથી, એવું રજૂ કરવા માટે સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ બાબતમાં કોર્ટ દ્વારા કોઈ દખલગીરી થવી જોઈએ નહીં.

૬. વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી કે. એમ. અંતાણીએ રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારો, જેઓ મુખ્યત્વે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના પદાધિકારીઓ છે, તેઓ આ અરજીને આ આધાર પર રજૂ કરવા માટે હકદાર નથી કે વિવાદિત જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવ્યું તે પહેલાં કોઈ અસરકારક પરામર્શ કરવામાં આવ્યો ન હતો. વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી અંતાણીએ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭(૨) નો ઉલ્લેખ કરીને રજૂઆત કરી હતી કે ઉપરોક્ત કલમ હેઠળની સત્તાઓના ઉપયોગ માટે આવશ્યક ઘટકોમાં (એ) પંચાયતના ત્રણ સ્તરો સાથે પરામર્શ અને (બી) સક્ષમ અધિકારી દ્વારા ભલામણનો સમાવેશ થશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આવી પરામર્શ માત્ર નિર્દેશક છે અને ફરજિયાત નથી અને તેનું પાલન ન કરવું કલમ-૭(૨) હેઠળના નિર્ણયનો ભંગ કરતું નથી કારણ કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ ની કલમ-૭(૨) હેઠળની ગતિવીધિ કાયદાકીય પ્રકૃતિની છે અને જાહેર ફરજને આગળ ધપાવે છે. (૧૯૮૫) ૨ એસ. સી. સી. ૬૦૪ માં નોંધાયેલા પૃથ્વીસિંહ અમરસિંહ (ઉપરોક્ત) અને જી. એસ. લાંબા વિરુદ્ધ ભારત

સંઘના નિર્ણય પર મદાર રાજવામાં આવ્યો હતો કે પરામર્શનો અર્થ સંમતિ નથી અને તેથી, જો ગ્રામ પંચાયત વિભાજન સાથે સંમત ન થાય તો પણ, રાજ્ય સરકાર આવા વિભાજન સાથે આગળ વધવા માટે તેના અધિકારમાં હશે.

૬.૧) વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી અંતાણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭(૨) હેઠળની વૈધાનિક જરૂરિયાતો ઉપરાંત ૨૫મી મે, ૨૦૦૦, ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ અને ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના સરકારી પરિપત્રો/ઠરાવો/જાહેરનામામાં વિભાજનને લગતી વહીવટી સૂચનાઓ પર પણ વિચાર કરવો જરૂરી છે. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે ૨૫ મે, ૨૦૦૦ના રોજ બહાર પાડવામાં આવેલા પરિપત્રમાં ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન સમયે વિચારણા માટેના માપદંડોની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જેમાં સામાન્ય જનતાના પ્રતિનિધિ દ્વારા રજૂ કરાયેલી રજૂઆતનો પણ સમાવેશ થાય છે. ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ના પરિપત્રનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો, જે ૨૫મી મે, ૨૦૦૦ના પરિપત્રમાં પૂરા પાડવામાં આવેલા પરિમાણોને હળવા કરવાની સત્તા ધરાવે છે, જેથી એ સુનિશ્ચિત કરી શકાય કે જો એક અથવા વધુ પરિમાણો પૂરા ન થાય તો પણ વ્યાપક જાહેર હિતમાં ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનને અસર ન થાય. ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના પરિપત્રનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો, જેમાં ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની પ્રક્રિયા માટે અનુસરવાના સમયપત્રક માટે માપદંડ નક્કી કરવામાં આવ્યા છે.

૬.૨) વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ હેઠળ હાથ ધરવામાં આવેલી કવાયતની ન્યાયિક સમીક્ષા, જે એક કાયદાકીય અધિનિયમ છે, જે જાહેર હિતને સુરક્ષિત કરવા માટે જાહેર ફરજને આગળ વધારવા માટે જ કરવામાં આવે છે, તે ત્યારે જ કરી શકાય છે જ્યારે (i) આ કવાયતમાં જ સ્પષ્ટ કાયદેસરતા હોય અથવા (ii) કાયદાકીય કવાયત તાજેતરના ઉદ્દેશને પૂરો કરતી ન હોય અને પૂર્વગ્રહો જાહેર હિતને સુરક્ષિત કરવા માટે હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ઉપરોક્ત પાસાને ધ્યાનમાં રાખીને, બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની કાયદાકીય કવાયતની સાચી કસોટી એ મૂલ્યાંકનમાં રહેશે કે વિભાજનની આવી કવાયત કાયદા અનુસાર છે કે નહીં, ખાસ કરીને સલાહ અને ભલામણના સંદર્ભમાં અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ સૂચવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા.

૬.૩) વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી અંતાણીએ રજૂઆત કરી હતી કે કેસની હકીકતોમાં પંચાયતના ત્રણ સ્તરો સાથે બે વાર પરામર્શ કરવામાં આવ્યો હતો, એક વખત બળોલ ગ્રામ પંચાયતના ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના ઠરાવને અનુસરીને જ્યારે કારોબારી સંસ્થાએ વિભાજનની તરફેણમાં ઠરાવ કર્યો હતો અને બાદમાં ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવ દ્વારા જ્યારે બહુમતી કાર્યકારી સંસ્થાએ વિભાજનનો વિરોધ કર્યો હતો. તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે

બળોલ ગ્રામ પંચાયત સાથે પરામર્શ વિવાદમાં નથી.જો કે, તે બીજું પાસું છે કે શરૂઆતમાં પરામર્શ વિભાજનની તરફેણમાં હતું, જ્યારે પછીની પરામર્શમાં વિભાજનના પાસા પર કોઈ સ મતિ નહોતી.એ હકીકતનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના લોકો વિભાજનની તરફેણમાં હતા અને તે માત્ર બળોલ ગ્રામ પંચાયતની કાર્યકારી સંસ્થા છે જેણે ૩૭ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવમાં નોંધાયેલા વિભાજનનો વિરોધ કર્યો હતો.

૬.૪) એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ભલામણની પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં સક્ષમ અધિકારી એટલે કે વિકાસ આયુક્ત, જેમણે શરૂઆતમાં વિભાજન સામે ભલામણ કરી હતી, પરંતુ બાદમાં ૨૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ની ભલામણ દ્વારા વિભાજન માટે દરખાસ્ત મોકલી હતી અને આમ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ પ્રાથમિક જરૂરિયાત સંતોષાય છે કારણ કે પરામર્શ થયો હતો અને પરામર્શના આધારે, સક્ષમ અધિકારી દ્વારા વિભાજનની ભલામણ કરવામાં આવી હતી.

૬.૫) એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ થયેલી પ્રથમ પરામર્શ ૧૬ મે, ૨૦૦૧ના પરિપત્રનું પાલન ન કરતી હોવાથી, તે વિભાજનની પ્રક્રિયાને દૂષિત નહીં કરે કારણ કે ૧૬ મે, ૨૦૦૧ના પરિપત્રમાં તેની શરત નંબર ૧ દ્વારા છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના

સમયગાળા પછી વિભાજનની પ્રક્રિયા શરૂ કરવાની જરૂર છે, જોકે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ જરૂરી છે તેમ છતાં, વિભાજનની પ્રક્રિયા રાજ્ય સરકારને વિભાજન માટે સક્ષમ અધિકારીની ભલામણ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવે છે. સંબંધિત જિલ્લા, તાલુકા અને ગ્રામ પંચાયત સાથે પરામર્શ કર્યા પછી.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા સક્ષમ સત્તામંડળ દ્વારા જાહેર જનતા દ્વારા શરૂ કરવામાં આવશે અને આવી ભલામણ શરૂ થયા પછી જ રાજ્ય સરકાર ત્યારબાદ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ કરવામાં આવેલી ભલામણો અને તેના વિવેકબુદ્ધિથી લેવામાં આવેલા નિર્ણય પર વિચાર કરશે.તેથી એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ની કાર્યકારી સૂચનાઓને પરામર્શ હાથ ધરવા માટે પણ નિષેધાત્મક સમજી શકાતી નથી કારણ કે કોઈપણ શરત નંબર ૧ તરીકે ઉલ્લેખિત પ્રક્રિયાનો અર્થ એ થશે કે જે પ્રક્રિયા દ્વારા અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવી છે.

૬.૬) વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી અંતાણીએ રજૂઆત કરી હતી કે કેસની હકીકતોમાં, તે વિવાદમાં નથી કે વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૯ ના રોજ ડીડીઓની દરખાસ્ત/ભલામણો દ્વારા શરૂ કરવામાં આવી હતી, જે બળોલ ગ્રામ પંચાયતની છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષ પછી છે.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની

દરખાસ્ત કરતી વખતે અરજદારો દ્વારા ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના પરિપત્રની અરજી પર મૂકવામાં આવેલી નિર્ભરતા ઉદ્ધંધનકારી અને ખોટી હશે.

૬.૭) વૈકલ્પિક રીતે અને પૂર્વગ્રહ વિના વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી અંતાણીએ રજૂઆત કરી હતી કે વહીવટી સૂચનાઓના માપદંડોનું પાલન ન કરવું એ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ લેવામાં આવેલા અંતિમ નિર્ણય માટે ઘાતક ગણી શકાય નહીં અને નીચે મુજબ રજૂ કરી શકાય:-

“(i) પ્રથમ, કાર્યકારી સૂચનાઓ પાસે વૈધાનિક બળ નથી, અને તેથી કાયદાની કલમ ૭ (૨) હેઠળ લેવામાં આવેલા કાયદાકીય નિર્ણયને દૂષિત કરવા માટે તેને પૂરતો ન ગણી શકાય કારણ કે આવો નિર્ણય જાહેર ફરજને આગળ વધારવા અને જાહેર હિતમાં હશે [એ. આઈ. આર. ૧૯૬૭ એસ. સી. ૧૭૫૩ ના પેરા ૧૨ નો સંદર્ભ લો જે જી., જે. ફર્નાન્ડીઝ વિરુદ્ધ મૈસૂર રાજ્ય અને અન્ય વચ્ચેનો કેસ છે [૨૦૧૧] ૧૫ એસ. સી. સી. ૩૯૮ જે સિન્ડિકેટ બેંક વિરુદ્ધ રામચંદ્રન પિલ્લઈ અને અન્ય વચ્ચેનો કેસ છે] અને,

(ii) છેવટે, કાર્યકારી સૂચનાઓના પરિમાણોને માત્ર ‘પરામર્શ’ ની વૈધાનિક જરૂરિયાત માટે સહાયક તરીકે ગણી શકાય. જ્યારે ‘પરામર્શ’ ની વૈધાનિક જરૂરિયાત પોતે ડિરેક્ટરી છે, અને જ્યારે તેનું પાલન ન કરવું એ

કાયદાની કલમ ૭ (૨) હેઠળ લેવામાં આવેલા નિર્ણય માટે જીવલેણ ગણી શકાય નહીં, ત્યારે એવી દલીલ કરવી સંપૂર્ણપણે ખોટી હશે કે 'પરામર્શ' ની પ્રક્રિયાને મદદ કરતી કાર્યકારી સૂચનાના માપદંડોનું પાલન ન કરવું એ કલમ ૭ (૨) હેઠળ લેવામાં આવેલા નિર્ણય માટે જીવલેણ છે."

૬.૮) ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજદારો વતી ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલો માન્ય નથી અને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે રાજ્ય સરકારના કાયદાકીય કાર્યમાં આ અદાલત દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૭. પક્ષકારો માટે વિંદ્ધાન વકીલો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને જોયા પછી, અદાલતની વિચારણા માટે જે ટૂંકો પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે એ છે કે શું ભારતના બંધારણની કલમ ૨૪૩ (જી) સાથે વાંચેલા અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ પસાર કરાયેલ વિવાદિત જાહેરનામું કેસની હકીકતો અને હાલની સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિમાં ટકી શકે છે.

૮. કાયદાનું તેમજ વિવિધ અદાલતોના નિર્ણયોનું વિશ્લેષણ કરવા માટે, અધિનિયમ અને બંધારણની જોગવાઈઓનો નીચે મુજબ ઉલ્લેખ કરવો એ સામાન્ય બાબત હશે:—

ભારતનું બંધારણ

અનુચ્છેદ "૨૪૩ (૭).પંચાયતોની સત્તાઓ, સત્તા અને જવાબદારીઓ –

આ બંધારણની જોગવાઈઓને આધિન, રાજ્યનું વિધાનમંડળ, કાયદા દ્વારા, પંચાયતોને સ્વ-સરકારની સંસ્થાઓ તરીકે કામ કરવા માટે સક્ષમ બનાવવા માટે જરૂરી હોય તેવી સત્તાઓ અને સત્તા આપી શકે છે અને આવા કાયદામાં પંચાયતોને યોગ્ય સ્તરે સત્તાઓ અને જવાબદારીઓના હસ્તાંતરણ માટેની જોગવાઈઓ હોઈ શકે છે, જે તેમાં નિર્દિષ્ટ કરી શકાય તેવી શરતોને આધિન હોઈ શકે છે—(ક) આર્થિક વિકાસ અને સામાજિક ન્યાય માટેની યોજનાઓ તૈયાર કરવી; (ખ) અગિયારમી અનુસૂચિમાં સૂચિબદ્ધ બાબતોના સંબંધમાં તેમને સોંપવામાં આવેલી આર્થિક વિકાસ અને સામાજિક ન્યાય માટેની યોજનાઓનું અમલીકરણ."

૧૯૯૩નો કાયદો

"૭. ગામના સ્પષ્ટીકરણની ભલામણ:

(૧) નિયત કરવામાં આવે તેવી પૂછપરછ કર્યા પછી, જો આવા સ્થાનિક વિસ્તારની વસ્તી ૧ [પચીસ હજાર] થી વધુ ન હોય તો, સક્ષમ અધિકારી બંધારણની કલમ ૨૪૩ની કલમ (જી) હેઠળ ગામને નિર્દિષ્ટ કરવા માટે મહેસૂલ ગામ અથવા મહેસૂલ ગામોના જૂથ અથવા મહેસૂલ ગામનો ભાગ બનેલા ગામડાઓનો સમાવેશ કરતા કોઈપણ સ્થાનિક વિસ્તારની ભલામણ કરી શકે છે.

(૨) તાલુકા પંચાયત, જિલ્લા પંચાયત અને સંબંધિત ગ્રામ પંચાયત (જો પહેલેથી જ રચાયેલી હોય તો) સાથે પરામર્શ કર્યા પછી, સક્ષમ અધિકારી કોઈપણ સમયે કોઈ પણ ગામમાંથી કોઈ પણ સ્થાનિક વિસ્તારને સામેલ કરવાની અથવા બાકાત રાખવાની અથવા કોઈ પણ ગામની હદમાં ફેરફાર કરવાની ભલામણ કરી શકે છે, અથવા બંધારણની કલમ ૨૪૩ની કલમ (જી) હેઠળ પોતાની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે રાજ્યપાલને કોઈ પણ સ્થાનિક વિસ્તારને ગામ બનાવવાની ભલામણ કરી શકે છે.”

૯. જો કે, કેસની નિર્વિવાદ હકીકતોના સંદર્ભમાં, સ્વીકાર્યું છે કે બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ૧૭ મે, ૨૦૧૭ના રોજ બે અલગ-અલગ ગ્રામ પંચાયતોમાં વિભાજન માટે ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળાની અંદર હતો અને તેથી, ૧૬ મે, ૨૦૦૧ના સરકારી

પરિપત્રને ધ્યાનમાં રાખીને આપો ઠરાવ બિનજરૂરી હતો, જેમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે કોઈ પણ ગ્રામ પંચાયત છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળાની અંદર ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે કોઈ કાર્યવાહી શરૂ કરી શકશે નહીં.

૧૦. ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના ઠરાવ પછી, આ દરખાસ્તને નવો ઠરાવ પસાર કરવા માટે ગ્રામ પંચાયતને પરત મોકલી દેવામાં આવી હતી.જો કે, ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવ નંબર ૩૭ મુજબ, બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા બહુમતીથી નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો કે, સરપંચ અને સભ્યો તેમના હોદ્દાઓ છોડવા માટે કોઈ ઘોષણા/વચન આપવા તૈયાર નથી અને તૈયાર નથી.જો કે, બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા કોઈ નવો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો નથી, જે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે સંમત થવા અથવા અસંમત થવા માટે એક વર્ષ પછી પસાર કરવો જરૂરી છે.આમ, અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ (૨) હેઠળ જરૂરિયાત મુજબ ડીડીઓ અથવા વિકાસ કમિશનર દ્વારા રાજ્ય સરકારને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે કોઈ દરખાસ્ત કરવા માટે કોઈ આધાર નહોતો.વિકાસ આયુક્ત દ્વારા ૨૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ મોકલવામાં આવેલી દરખાસ્ત બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ૧૭ મે, ૨૦૧૭ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવના સાતત્યમાં હતી, જે એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને બિનજરૂરી હતી કે આપો ઠરાવ છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષની અંદર

પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે ૧૬ મે, ૨૦૦૧ના સરકારી ઠરાવની વિરુદ્ધ હતો.

૧૧. પ્રતિવાદી સત્તામંડળે આ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરેલા સોગંદનામામાં સ્વ-વિરોધાભાસી નિવેદનો આપ્યા છે, જે નીચે મુજબ સ્પષ્ટ છે:-

(i) ૧૧/૦૩/૨૦૨૦ પર સમર્થિત અવર સચિવના સોગંદનામાના ફક્ત નંબર ૮,૯ થી ૧૨ નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:

“૮. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની જોગવાઈઓ હેઠળ ખાસ કરીને અધિનિયમની કલમ ૭ હેઠળ બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા વિભાજન માટેની ભલામણ શરૂ કરવામાં આવી હતી, જે નીચે મુજબ પૂરી પાડવામાં આવી હતી:

XXX XXX XXX

૯. તે સક્ષમ અધિકારી એટલે કે આપેલ કિસ્સામાં, સંબંધિત જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ગ્રામ પંચાયત સાથે પરામર્શ કરીને ગ્રામ બળોલના રહેવાસીઓના વ્યાપક જાહેર હિત માટે બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે ભલામણ/દરખાસ્ત કરી હતી અને રાજ્ય સરકારને દરખાસ્ત રજૂ કરી હતી.

૧૦. XXX XXX XXX

૧૧. તે આદરપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતે ૦૩/૦૧/૨૦૧૮ તારીખના ઠરાવ દ્વારા સમાધાન કર્યું હતું અને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો તરીકે કાર્યાલય ખાલી કરવાની તેમની ઇચ્છા દર્શાવી ન હતી. ૦૩/૦૧/૨૦૧૮ તારીખના ઠરાવની નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને આ સોગંદનામાના જવાબમાં જોડાણ-R ૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૨. તાલુકા વિકાસ અધિકારી, મેહસાણાએ સંબંધિત વિકાસ આયુક્ત અને જિલ્લા વિકાસ અધિકારીની કચેરી દ્વારા બળોલ ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો તરીકે પદ ખાલી કરવા માટે સંમતિ આપવા માટે બાંહેધરી રજૂ કરવા માટે તાલાતી કમ મંત્રીની પુત્રી અને સરપંચે પૂછેલા પ્રશ્નના આધારે ૦૧/૧૧/૨૦૧૮ પર પત્રને સંબોધ્યો હતો અને તે પત્રમાં તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ પણ ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ ની જાહેરનામાને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે નવો ઠરાવ રજૂ કરવા માટે જણાવ્યું હતું, આવી કાર્યવાહી ચૂંટાયેલી ગ્રામ પંચાયતની પ્રથમ બેઠકની તારીખથી ૧ વર્ષ પછી શરૂ કરી શકાય છે અને તેના જવાબમાં તે જ રીતે, અરજદારોએ ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ તારીખની સૂચના પર આધાર રાખીને જણાવ્યું હતું કે બળોલ ગ્રામ પંચાયતની પ્રથમ બેઠક ૦૮ના રોજ યોજાઈ હતી. - ૫.૨૦૧૭, જ્યારે પંચાયતના વિભાજન માટેનો ઠરાવ ૧૭/૦૫/૨૦૧૭ પર પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ ના જાહેરનામા દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી સૂચનાઓથી વિપરીત છે, જેમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા ચૂંટણી પૂર્ણ થયાની તારીખથી ૧ વર્ષના સમયગાળા પછી જ શરૂ કરી શકાય છે. હું કહું છું અને રજૂ કરું છું કે અરજદારો તેમજ સંબંધિત સત્તામંડળે ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળા પછી ગામનું વિભાજન કરવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરવાની જોગવાઈ કરતી ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ તારીખની જાહેરનામાના

સાદા વાંચનને ખોટી રીતે વાંચ્યું છે અને વિભાજન માટે આવા ઠરાવને પસાર કરવાની જોગવાઈ નથી, જે આપેલ કિસ્સામાં ૧૭/૦૫/૨૦૧૭ પર વિભાજન માટે ઠરાવ હોવા છતાં, રાજ્ય સરકારને જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, મહેસાણાની દરખાસ્ત પ્રાપ્ત થયા પછી વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા વાસ્તવમાં શરૂ કરવામાં આવી હતી. મહેસાણાના જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ૦૫/૦૩/૨૦૧૮ પર દરખાસ્ત મોકલી હતી અને તે વિકાસ કમિશનરે ૧૨/૦૪/૨૦૧૮ પર પ્રાપ્ત કરી હતી અને ત્યારબાદ રાજ્ય સરકારના પંચાયત ગ્રામીણ આવાસ અને ગ્રામીણ વિકાસ વિભાગને સુપરત કરી હતી. ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ તારીખના જાહેરનામાની નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને તેના જવાબમાં સોગંદનામામાં જોડાણ-R ૪ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.”

ઉપરોક્ત ફકરામાં આપેલા દાવાઓ દર્શાવે છે કે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ૦૫/૦૩/૨૦૧૮ પર દરખાસ્ત મોકલી છે.

(ii) પંચાયત, ગ્રામીણ આવાસ અને ગ્રામીણ વિકાસ વિભાગના નાયબ સચિવે ૦૧/૦૨/૨૦૨૧ પર સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે. ફકરો નંબર ૧૫.પ.૪ – ૧૫.પ.૫ અને ૧૫.પ.૬ (પૃષ્ઠ પર ૨૭૦-૨૭૧-૨૭૨) નીચે પુનઃઉત્પાદિત થયેલ છે:

“ ૧૫.પ.૪ ગ્રામ પંચાયત તારીખ ૦૩/૦૧/૨૦૧૮ અને જિલ્લા પંચાયત તારીખ ૨૮/૦૨/૨૦૧૮ ના ઠરાવને ધ્યાનમાં રાખીને, જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ૩૦/૦૮/૨૦૧૮ પર ગ્રામ પંચાયતને દરખાસ્ત/ભલામણ

કરી હતી.ઉપરોક્ત દરખાસ્ત/ભલામણની એક નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને એનેક્સર-એ. એફ. ૪ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૫.૫.૫ ઉપરોક્ત દરખાસ્ત પર વિકાસ કમિશનર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી, જેમણે પછી ૩૦/૦૮/૨૦૧૮ ની તારીખની ઉપરોક્ત દરખાસ્તને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અધિનિયમ, ૧૯૮૩ની કલમ ૭ (૨) ની જરૂરિયાતોને સંતોષતા તારીખ ૨૨/૧૦/૨૦૧૮ પર બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની ભલામણ કરી હતી.ઉપરોક્ત ભલામણની એક નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને એનેક્સર-એ. એફ. ૫ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૫.૫.૬ ઉપરોક્ત ભલામણ અને અહીં સંલગ્ન અને પરિશિષ્ટ-એ. એફ. ૬ તરીકે ચિહ્નિત સામાન્ય જનતાની રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, રાજ્ય સરકારે જાહેર હિતમાં આવી ભલામણ પર ચર્ચા કરી હતી અને ૨૫/૦૫/૨૦૦૦ અને ૨૭/૧૦/૨૦૧૬ ના પરિપત્ર દ્વારા સૂચવેલા પરિમાણો પર તેનું મૂલ્યાંકન પણ કર્યું હતું.”

(૩) જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ ૨૦/૦૧/૨૦૨૦ પર વધારાનું સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે, જેમાં તેઓ જણાવે છે કે ફ્કરો નંબર ૧ હેઠળ નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યું છે (રિટ અરજીનું પાનું ૨૪૭):

“૧. મેં ૨૧/૧૦/૨૦૨૦ પર મારો વિગતવાર એફિડેવિટ જવાબ દાખલ કર્યો છે અને હું મારા એફિડેવિટમાં વર્ણવેલ તમામ દલીલોને સ્વીકારું છું.પરંતુ ૧૮/૦૧/૨૦૨૧ પર, આ બાબતની સુનાવણી માનનીય

અદાલત સમક્ષ થઈ હતી.તેના અનુસાર હું વિકાસ આયુક્તને લખેલા મારા ૩૦/૦૮/૨૦૧૮ તારીખના પત્ર અંગે સ્પષ્ટતા કરવા માંગુ છું.હું કહું છું અને રજૂ કરું છું કે તે વિકાસ કમિશનર દ્વારા કરવામાં આવેલી દરખાસ્ત નથી.તે તે પત્રમાં ઉલ્લેખિત સંદર્ભમાં ૩૦/૦૮/૨૦૧૮ તારીખના ઉપરોક્ત પત્રમાંથી સ્પષ્ટ થાય છે.”

(જ) જિલ્લા વિકાસ અધિકારી દ્વારા ૨૧/૧૦/૨૦૨૦ (રિટ પિટિશનના પાનું ૨૧૪) પર દાખલ કરવામાં આવેલા પ્રથમ સોગંદનામામાં તેમણે ક્યાંય એવું નથી જણાવ્યું કે તેમણે ૦૫/૦૩/૨૦૧૮ પર ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની દરખાસ્ત મોકલી હતી.તેમનું વલણ એ છે કે ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નો તેમના દ્વારા વિકાસ કમિશનર દ્વારા ૦૫/૦૩/૨૦૧૮ ના પત્ર દ્વારા સંતોષવામાં આવ્યા હતા અને તે જ વિકાસ કમિશનરને મોકલવામાં આવ્યા હતા.આ સંબંધમાં સંબંધિત ફરો નંબર ૬ (રિટ પિટિશનના પૃષ્ઠ ૨૧૬ પર) અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:

“૬. હું કહું છું અને રજૂ કરું છું કે વિકાસ કમિશનરે ૨૬/૧૦/૨૦૧૮ ના પત્ર દ્વારા કેટલાક પ્રશ્નો મૂક્યા છે અને તેથી, તેને સંતોષવા માટે મેં ગ્રામ પંચાયતને ફરીથી વિભાજનના આ મુદ્દા અંગે ઠરાવ પસાર કરવા સૂચના આપી છે.તેથી, ફરીથી ગ્રામ પંચાયત પાસેથી ઠરાવ માંગવામાં આવ્યો હતો જે અરજદાર દ્વારા તેની અરજીમાં પહેલેથી જ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.મારી ઓફિસમાંથી પ્રશ્નો સંતોષાયા હતા અને ૦૫/૦૩/૨૦૧૮ પર વિકાસ કમિશનરને મોકલવામાં આવ્યા હતા.૫/૦૩/૨૦૧૮ તારીખના

પત્રની નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને જવાબમાં જોડાણ R ૩ તરીકે ચિહ્નિત થયેલ છે.”

(V) રાજ્ય સરકારે ૦૧/૦૨/૨૦૨૧ પર (રિટ પિટિશનના પાનું ૨૫૮ પર) સમર્થન આપેલા સોગંદનામામાં સરકારી ઠરાવોના સંદર્ભમાં નીચેનું વલણ અપનાવ્યું છે.સંબંધિત ફકરો નંબર ૧૦ (પાન ૨૬૪ પર –૨૬૫), નંબર ૧૧ (પાનું ૨૬૫ પર), નંબર ૧૫, ૧૫.૧, ૧૫.૨, ૧૫.૩, ૧૫.૪, ૧૫.૫.૪ અને ૧૫.૫.૫ (પૃષ્ઠ ૨૬૮–૨૭૧ પર) અહીં પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:

“૧૦. ઉપરોક્ત વૈધાનિક જરૂરિયાતો ઉપરાંત રાજ્ય સરકાર ૨૫/૦૫/૨૦૦૦, ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ અને ૨૭/૧૦/૨૦૧૬ ના પરિપત્રોમાં દર્શાવેલ વિભાજન સંબંધિત વહીવટી સૂચનાઓ દ્વારા પણ માર્ગદર્શન મેળવશે. ૨૫/૦૫/૨૦૦૦ અને ૨૭/૦૫/૨૦૧૬ તારીખના પરિપત્રો અહીં જોડવામાં આવ્યા છે અને અનુક્રમે પરિશિષ્ટ-AF ૧ અને AF ૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યા છે.

એ નોંધવું જોઈએ કે ૨૫/૦૫/૨૦૦૦ તારીખના પરિપત્રમાં, પચાયતના વિભાજન સમયે વિચારણા માટેના પરિમાણો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. પૂરી પાડવામાં આવેલ અન્ય પરિમાણો પૈકી, સામાન્ય જનતાના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા રજૂઆતો પર પણ ભાર મૂકવામાં આવે છે. બીજી તરફ ૨૭/૧૦/૨૦૧૬ તારીખના પરિપત્રમાં પરિપત્ર ૨૫/૦૫/૨૦૦૦ માં પૂરા પાડવામાં આવેલા પરિમાણોને હળવા કરવાની સત્તા કારોબારીમાં નિહિત કરવામાં આવી છે જેથી ખાતરી કરી શકાય કે જો એક અથવા વધુ

પરિમાણો પૂરા ન થાય તો પણ, મોટા જાહેર હિતમાં વિભાજનને અસર થઈ શકે છે.

છેવટે, ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ તારીખના પરિપત્રમાં વિભાજનની પ્રક્રિયા માટે અનુસરવાના સમયપત્રક માટેના પરિમાણો દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

૧૧. અધિનિયમ, ૧૯૯૩ હેઠળની વૈધાનિક જરૂરિયાતો તેમજ વૈધાનિક જરૂરિયાતો અનુસાર યોજાનારી વહીવટી પ્રક્રિયાને સહાય કરતા પરિપત્રને સુસંગત રીતે જોતાં, તે ઊભું થશે કે જ્યારે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૭ સ્થાનિક વિસ્તારોના સમાવેશ/બાકાતને સક્ષમ કરવા માટેની જરૂરિયાતોને નિર્ધારિત કરે છે, ત્યારે કાર્યકારી સૂચનાઓ માત્ર પંચાયતોના વિભાજનની પ્રક્રિયાને માર્ગદર્શન આપે છે.

બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યારે તે કહેવાની જરૂર નથી કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ ની કલમ ૭ દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી જરૂરિયાતો પ્રકૃતિમાં વૈધાનિક છે પરંતુ શરતો અથવા સુસંગતતામાં ડિરેક્ટરી છે, કાર્યકારી સૂચનાઓની પ્રિસ્ક્રિપ્શનો માત્ર સલાહ છે અને તેથી તે ન તો ફરજિયાત છે અને ન તો વૈધાનિક બળ છે. વધુમાં, કાર્યકારી સૂચનાઓની પ્રિસ્ક્રિપ્શનો વૈધાનિક રીતે સૂચવવામાં આવતી નથી પરંતુ અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૭ હેઠળ નિર્ધારિત કવાયતને સક્ષમ કરવા માટે જરૂરી વહીવટી પ્રક્રિયાને ટેકો આપવાનો હેતુ ધરાવે છે.

XXXX

૧૫. તે અત્યંત આદરપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે અરજદારોના બીજા આધારના સંદર્ભમાં, એટલે કે, ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ તારીખના પરિપત્રની પ્રિસ્ક્રિપ્શનની પરિપૂર્ણતા ન કરવા માટે નીચેના પાસાઓ ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે:

૧૫.૧ પરિપત્ર તારીખ ૧૬/૦૫/૨૦૦૧, તેની શરત નંબર ૧ દ્વારા એક વર્ષના સમયગાળા પછી વિભાજનની પ્રક્રિયા શરૂ કરવાની જરૂર છે.

૧૫.૨ અત્યંત આદરપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૭ (૨) હેઠળ જરૂરી પ્રક્રિયા વિભાજન માટે 'સક્ષમ અધિકારી' ની ભલામણ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવે છે, જે સંબંધિત જિલ્લા, તાલુકા અને ગ્રામ પંચાયત સાથે પરામર્શ કર્યા પછી રાજ્ય સરકારને કરવામાં આવે છે.આમ, વિભાજન માટેની પ્રક્રિયા સક્ષમ અધિકારીની ભલામણ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવશે.

૧૫.૩ આવી ભલામણ કરવામાં આવે તે પછી જ રાજ્ય સરકાર ભલામણ પર વિચાર કરશે અને કાયદાની કલમ ૭ (૨) હેઠળ નિર્ણય લેશે.

૧૫.૪ તેથી સ્પષ્ટપણે ૧૬/૦૫/૨૦૦૧ ની કાર્યકારી સૂચનાની શરત નંબર ૧ ને પરામર્શ હાથ ધરવા માટે પણ પ્રતિબંધિત તરીકે સમજી શકાતી નથી કારણ કે શરત નંબર ૧ માં ઉલ્લેખિત પ્રક્રિયાનો અર્થ એ પ્રક્રિયા હશે કે જેના દ્વારા કાયદાની કલમ ૭ (૨) હેઠળ નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવે છે.

૧૫.૫.૪ ગ્રામ પંચાયતની તારીખ ૦૩/૦૧/૨૦૧૮ અને જિલ્લા પંચાયતની તારીખ ૨૮/૦૨/૨૦૧૮ ના ઠરાવને ધ્યાનમાં રાખીને, જિલ્લા વિકાસ અધિકારીએ વિકાસ કમિશનરને ૩૦/૦૮/૨૦૧૮ પર બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની દરખાસ્ત/ભલામણ કરી હતી.ઉપરોક્ત દરખાસ્ત/ભલામણની એક નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને એનેક્સર-એ. એફ. ૪ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

૧૫.૫.૫ ઉપરોક્ત દરખાસ્ત પર વિકાસ કમિશનર દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી, જેમણે પછી ૩૦/૦૮/૨૦૧૮ ની તારીખની ઉપરોક્ત દરખાસ્તને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અધિનિયમ, ૧૯૮૩ની કલમ ૭ (૨) ની જરૂરિયાતોને સંતોષતા તારીખ ૨૨/૧૦/૨૦૧૮ પર બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની ભલામણ કરી હતી.ઉપરોક્ત ભલામણની એક નકલ અહીં જોડવામાં આવી છે અને એનેક્સર-એ. એફ. ૫ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.”

૧૨. પ્રતિવાદીઓ વતી દાખલ કરાયેલા જુદા જુદા સોગંદનામા-ઇન-રિપ્લાયમાં શપથ પર કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત દાવાઓમાંથી, તે સ્પષ્ટ રીતે બહાર આવે છે કે પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ સ્પષ્ટ નથી કે છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે દરખાસ્ત ક્યારે પ્રાપ્ત થઈ હતી.તે સ્પષ્ટ છે કે ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના રોજ કરવામાં આવેલી દરખાસ્તને આગળ વધારવામાં આવી હતી અને વિકાસ આયુક્ત દ્વારા ૨૨મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના રોજ ભલામણ કરવામાં આવી હતી, જેમાં બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટેની ભલામણ માટે ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવ નંબર ૩૭નું ખોટું અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું હતું. (પરિશિષ્ટ-એ. એફ.-૫ પાનું નંબર ૨૮૪).૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના રોજ ઠરાવ નંબર ૩૭, તેનાથી વિપરીત, સરપંચ અને ગ્રામ પંચાયતના સભ્યો દ્વારા બહુમતીથી પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓ તેમનું પદ છોડવા તૈયાર નથી અને બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે તે અસર માટે કોઈ બાંહેધરી અથવા

ઘોષણા દાખલ કરવા તૈયાર નથી.જો કે, હકીકત એ છે કે વિકાસ કમિશનરના ૨૬મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના પત્ર દ્વારા જરૂરી કોઈ નવો ઠરાવ બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ગ્રામ પંચાયતના વિભાજનની તરફેણમાં અથવા વિરુદ્ધમાં પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.તેથી, કોઈ દરખાસ્તની ગેરહાજરીમાં, વિકાસ કમિશનર દ્વારા કોઈ ભલામણ થઈ શકી ન હોત.અહીં ઉપર જણાવ્યા મુજબ, રાજ્ય સરકાર, વિકાસ કમિશનર અને ડી. ડી. ઓ. દ્વારા દરખાસ્તની તારીખ અંગે અલગ વલણ અપનાવવામાં આવે છે.જેમ કે તે દાવાઓમાંથી બહાર આવે છે તેમ, ૫મી માર્ચ, ૨૦૧૮નો પત્ર પ્રસ્તાવ નથી કે ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૮નો પત્ર પ્રસ્તાવ નથી એમ કહી શકાય.આ બંને પત્રો વિકાસ આયુક્ત દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા ૨૬મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૮ના પત્રમાં ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપવા માટે લખવામાં આવ્યા છે, જે ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના રોજ બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવના આધારે બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો, જે ૧૬મી મે, ૨૦૦૧ના સરકારી પરિપત્રની વિરુદ્ધ હતો.તેથી, ચૂંટણીની છેલ્લી તારીખથી એક વર્ષનો સમયગાળો પૂરો થયા પછી કોઈ પણ સત્તામંડળ દ્વારા કોઈ દરખાસ્ત કરવામાં આવી ન હતી જેથી વિકાસ કમિશનર બળોલ ગ્રામ પંચાયતના વિભાજન માટે રાજ્ય સરકારને ભલામણો કરી શકે.

૧૩. રિલાયન્સને ૨૦ મે, ૨૦૦૦, ૧૬ મે, ૨૦૦૧ અને ૨૭ મે, ૨૦૧૬ના સરકારી ઠરાવ/પરિપત્રના અર્થઘટન માટે મૂકવામાં આવ્યું હતું, કારણ કે

પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ વિવાદિત જાહેરનામાને યોગ્ય ઠેરવવા માટે આવા પરિપત્રોને લાગુ કરવા માટે અલગ માપદંડ અપનાવી શકતા નથી.

૧૪. વિવાદિત જાહેરનામું નીતિગત નિર્ણયની પ્રકૃતિ અથવા રાજ્ય સરકારનું કાયદાકીય કાર્ય છે અને તેથી, અદાલત દ્વારા કોઈ દખલગીરી કરી શકાતી નથી, પરંતુ કેસની હકીકતોમાં, જ્યારે છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખથી એક વર્ષના સમયગાળા પછી ગ્રામ પંચાયત દ્વારા અથવા ડીડીઓ દ્વારા વિકાસ કમિશનરને ભલામણ કરવાની કોઈ દરખાસ્ત નથી અને બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના રોજ પસાર કરાયેલા ઠરાવનો ખોટો અર્થઘટન કરીને, એવું ન કહી શકાય કે ગ્રામ પંચાયત દ્વારા વિભાગ માટે કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. પિદ્ધાન એ. જી. પી. દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ૩જી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૮ના ઠરાવને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રામ પંચાયત સાથે પરામર્શ કરવામાં આવ્યો હતો તે પણ કેસની હકીકતોમાં માન્ય નથી કારણ કે ઉપરોક્ત ઠરાવ બળોલ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા માત્ર ૧૭મી મે, ૨૦૧૭ના ઠરાવના સંબંધમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને ૧૭મી મે, ૨૦૧૭નો ઠરાવ બળોલ ગ્રામ પંચાયતની છેલ્લી ચૂંટણીની તારીખના એક વર્ષની અંદર પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, ઉપરોક્ત ઠરાવના કોઈપણ પરિણામી ઠરાવને પરામર્શ તરીકે ન કહી શકાય કારણ કે કેસની હકીકતોમાં તેનો પ્રચાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૫. ઉપરોક્ત કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજી સફળ થાય છે અને તે મુજબ મંજૂરી આપવામાં આવે છે.બળોલ ગ્રામ પંચાયતને બે અલગ-અલગ ગ્રામ પંચાયતોમાં વિભાજિત કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ પસાર કરાયેલ વિવાદિત જાહેરનામું આથી રદ કરવામાં આવે છે અને એક શરત સાથે અલગ રાખવામાં આવે છે કે રાજ્ય સરકાર યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા પછી જો યોગ્ય લાગે તો અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ-૭ હેઠળ નવી કાર્યવાહી શરૂ કરી શકે છે.નિયમને ઉપરોક્ત હદ સુધી સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યો છે.ખર્ચ માટે કોઈ આદેશ નથી.

૧૬. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, સિવિલ અરજીઓ ટકી નથી અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ ભાર્ગવ ડી. કરિયા)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.